

Caietele CNSAS

**Revistă semestrială editată de
Consiliul Național
pentru
Studierea Arhivelor Securității**

Anul VIII, nr. 1 (15)/2015

**Editura CNSAS
București
2016**

Consiliul Național
pentru Studiarea Arhivelor Securității
București, str. Matei Basarab, nr. 55-57, sector 3
www.cnsas.ro

Caietele CNSAS, anul VIII, nr. 1 (15)/2015

ISSN:1844-6590

Consiliu științific:

Dennis Deletant (University College London)

Łukasz Kamiński (Institute of National Remembrance, Warsaw)

Gail Kligman (University of California, Los Angeles)

Dragoș Petrescu (University of Bucharest & CNSAS)

Vladimir Tismăneanu (University of Maryland, College Park)

Virgiliu-Leon Țărău (Babeș-Bolyai University & CNSAS)

Katherine Verdery (The City University of New York)

Pavel Žáček (Institute for the Study of Totalitarian Regimes, Prague)

Colegiul de redacție:

Liviu Bejenaru

Silviu B. Moldovan

Elis Neagoe-Pleșa

Liviu Țăranu (editor)

Coperta: **Cătălin Mândrilă**

Machetare computerizată: **Liviu Țăranu**

Rezumate și corectură text în limba engleză:

Gabriela Toma, Raluca-Maria Toncu

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor aparține autorilor.

Editura Consiliului Național
pentru Studiarea Arhivelor Securității
e-mail: editura@cnsas.ro

CUPRINS

I. Aparatul represiv comunist: instituții, cadre, obiective

- Raluca Nicoleta Spiridon**, *Transformarea vechilor servicii de informații în structuri de securitate ale PCR (1944-1948). Trecerea sistemului penitenciar în cadrul MAI (30 mai 1945).....*9
- Imre Okváth**, *Spy against Spy: Military Intelligence in the Early Stages of the Cold War (1945-1950).....*55
- Nicoleta Ionescu-Gură**, *II. Internarea persoanelor în coloniile de muncă și batalioanele de muncă. Studiu de caz: Internarea în coloniile de muncă a persoanelor care au deținut diferite funcții în „fostele partide burgheze” în baza ordinului DGSS nr. 490 Cabinet din 9 august 1952.....*85
- Iuliu Crăcană**, *Plastografie și înscenare judiciară într-un proces penal din anii '50.....*151
- Andrei Șiperco**, *Fragmente din relatările lui Mișu Dulgheru, fost șef al Direcției Cercetări Penale din D.G.S.P.: arestarea, regimul de detenție și judecarea sa de către tribunalul suprem.....*177
- Magdolna Baráth**, *Soviet Advisors at Hungarian State Security Organs.....*193
- Luminița Banu, Florian Banu**, *Securitatea, bancherul și vânătoarea - o acțiune de „lobby cinegetic” în anii '70.....*213

II. Sub lupa Securității

- Carmen-Elena Potra**, *Arhidieceza Romano-Catolică de București în perioada comunistă. Mons. Traian Stanislau Iovanelli.....*267

Monica Enache , <i>Coborâri în subteran. Câteva cazuri de critici de artă și artiști plastici în arhivele Securității</i>	301
István Papp , <i>Hungarian Emigration and State Security. The Story of Imre Kovács</i>	335
Miodrag Milin , <i>Clerici ortodocși sârbi din România și Securitatea. Documente</i>	355
Vadim Guzun, Valeriy Vlasenko, Nikolai Vasilevici Sablin : <i>ancheta, procesul și detenția liderului emigrației ruse din România (1958-1962)</i>	405
Georg Herbstritt , <i>Fuga din România în perioada 1968-1989. O privire în dosarele Securității și examinări comparative cu situația din RDG</i>	427
Dana Mustață , <i>(Post)Socialist Television Against the Grain of Politics: The Case of Romania</i>	461

III. Varia

Raluca Nicoleta Spiridon, Mihaela Toader , <i>O cronologie instituțională a vieții culturale românești. Cadrul legal în perioada 1944-1948. Partea I</i>	483
Dumitru Lisnic , <i>Expedițiile Memoriei: un proiect de cercetare a istoriei românilor din Kazahstan</i>	505
Corneliu Turianu , <i>Termenele de prescripție a răspunderii penale</i>	511
Silviu B. Moldovan , <i>„Nu toți sunt eroi”: un spectacol inspirat de dosarele trecutului recent</i>	513

IV. Recenzii. Note de lectură

Florian Bichir, <i>Război în eter. 23 august 1944 pe unde radio. Dezinformare și propagandă</i> , cuvânt înainte de comandor dr. Marian Moșneagu, șeful Serviciului Istoric al Armatei, București, Editura Rao, 2015, 171 p. (Florian Banu).....	519
---	-----

Florian Bichir, <i>Atentat la Mareșal. Olănești, 28 iulie 1944. Ion Antonescu – ținta parașutiștilor sovietici</i> , București, Editura Rao, 2015, 253 p. (Constantin Corneanu).....	527
Vasile Buga, <i>Pe muchie de cuțit. Relațiile româno-sovietice. 1965-1989</i> , prefață de Radu Ciuceanu, București, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2013, 423 p. (Florian Banu).....	532
Ioana Diaconescu, <i>Marin Preda. Un portret în arhivele Securității. Documente inedite din Arhiva C.N.S.A.S.</i> Un documentar cu argument, notă asupra ediției, selecția textelor, ordonarea lor cronologică și comentarii de Ioana Diaconescu, prefață: Eugen Simion, București, Fundația Națională pentru Știință și Artă, Editura Muzeul Literaturii Române, 2015, 551 p. (Luminița Banu).....	538
O carte a Sfântului Cuvios Ioan Iacob de la Neamț-Hozevitul în Biblioteca Securității (Adrian-Nicolae Petcu).....	546
Vlad Mitric-Ciupe, <i>Arhitecții români și detenția politică, 1944-1964. Între destin concentraționar și vocație profesională</i> , cuvânt înainte de prof. dr. arh. Sorin Vasilescu, postfață de prof. dr. Radu Ciuceanu, București, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2013, 560 p. (Silviu B. Moldovan).....	551
V. Lista abrevierilor	569
VI. Lista autorilor	573

SUMMARY

I. THE COMMUNIST REPRESSIVE SYSTEM: INSTITUTIONS, OFFICERS AND OBJECTIVES

- Raluca Nicoleta Spiridon**, *The Transformation of Old Information Intelligence Services into Security Structures of PCR (1944-1948). The shift of the Prison System in the MAI structure (30 May 1945)*.....9
- Imre Okváth**, *Spy against Spy: Military Intelligence in the Early Stages of the Cold War (1945-1950)*.....55
- Nicoleta Ionescu-Gură**, *II. The Internment of People in Labor Colonies and Labor Battalions. Case Study: The Internment in Labor Colonies of the Persons who held Various Positions in "Former Bourgeois Parties" on the Order DGSS no. 490 Cabinet of August 9, 1952*.....85
- Iuliu Crăcană**, *Counterfeit and Judicial Frame-up in a Criminal Trial of the '50s*.....151
- Andrei Șiperco**, *Excerpts from Reports of Misu Dulgheru, Former Chief of the Criminal Investigation Department from State Security: Arrest, Detention Regime and Trial to by the Supreme Court*.....177
- Magdolna Baráth**, *Soviet Advisors at Hungarian State Security Organs*.....193
- Luminița Banu, Florian Banu**, *The Securitate, the Banker and the Hunt. A 70s "Hunting Lobby" Action*.....213

II. UNDER SECURITATE'S STRICT SURVEILANCE

- Carmen-Elena Potra**, *The Roman Catholic Archdiocese of Bucharest during the Communist Period. Mons. Traian Stanislau Iovanelli*.....267

Monica Enache , <i>Underground descents. A few Cases of Art Critics and Artists in the Securitate Archives</i>	301
István Papp , <i>Hungarian Emigration and State Security. The Story of Imre Kovács</i>	335
Miodrag Milin , <i>Serbian Orthodox Clergy from Romania and the Securitate. Documents</i>	355
Vadim Guzun, Valeriy Vlasenko <i>Nikolay Vasilievich Sablin: the investigation, trial and detention of the leader of the Russian emigration in Romania, 1958-1962</i>	405
Georg Herbstritt , <i>Flight from Romania during 1968-1989. A look into Securitate Files and Examination's in comparison with the Situation in the GDR</i>	427
Dana Mustață , <i>(Post)Socialist Television Against the Grain of Politics: The Case of Romania</i>	461

III. VARIA

Raluca Nicoleta Spiridon, Mihaela Toader , <i>An Institutional Chronology of Romanian Cultural Life. The Legal Framework in the Period 1944-1948. Part I</i>	483
Dumitru Lisnic , <i>The Shipments of Remembrance: a Research Project of Romanian History in Kazakhstan</i>	505
Corneliu Turianu , <i>The Periods of Limitation for Criminal Liability</i>	511
Silviu B. Moldovan , <i>"Not all are heroes": a show inspired by the recent past record</i>	513

IV. REVIEWS. READING NOTES	519
---	-----

V. ABBREVIATIONS LIST	569
------------------------------------	-----

VI. AUTHOR'S LIST	573
--------------------------------	-----